

MỘT SỐ NÉT VỀ HỢP TÁC NGHIÊN CỨU VÀ ĐÀO TẠO GIỮA TTLTQG III VỚI KHOA LƯU TRỮ HỌC VÀ QUẢN TRỊ VĂN PHÒNG: THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

ThS. Phạm Thị Bích Hải*

Trung tâm Lưu trữ Quốc gia III là một trong những trung tâm lưu trữ lớn thuộc Cục Văn thư và Lưu trữ nhà nước được thành lập từ năm 1995 theo Quyết định số 118/TCCB ngày 10 tháng 6 năm 1995 của Ban Tổ chức Cán bộ Chính phủ. Trung tâm có chức năng nhiệm vụ sưu tầm, thu thập, bổ sung, bảo quản an toàn và tổ chức sử dụng có hiệu quả tài liệu có ý nghĩa toàn quốc hình thành trong quá trình hoạt động của các cơ quan, tổ chức trung ương, các nhân vật lịch sử và gia đình, dòng họ tiêu biểu của nước VNDCCH và CHXHCNVN từ năm 1945 đến nay.

Hiện nay, Trung tâm Lưu trữ Quốc gia III (TTLTQG III) đang bảo quản hơn chục km giá tài liệu bao gồm các loại hình như tài liệu hành chính, tài liệu khoa học kỹ thuật, tài liệu xuất xứ cá nhân và tài liệu nghe nhìn. Đây là những nguồn sử liệu đa dạng phản ánh mọi mặt đời sống xã hội của nhà nước Việt Nam thời kỳ hiện đại và do đó cũng là những nguồn thông tin quan trọng phục vụ cho việc sử dụng nghiên cứu rộng rãi trong cộng đồng.

Là một đơn vị sự nghiệp trực thuộc Cục Văn thư và Lưu trữ nhà nước, TTLTQG III không chỉ là nơi bảo quản, cung cấp thông tin tài liệu cho các đối tượng độc giả mà còn có nhiều mối quan hệ hợp tác với các bộ, ngành, các cơ quan, các cơ sở nghiên cứu, các trường học và các cá nhân trong và ngoài nước. Đặc biệt, đối với Khoa Lưu trữ

* Phó Giám đốc Trung tâm Lưu trữ Quốc gia III.

học và Quản trị văn phòng mối quan hệ hợp tác nghiên cứu và đào tạo đã trở thành truyền thống.

Nhân dịp kỷ niệm 40 năm đào tạo cán bộ lưu trữ bậc đại học ở Việt Nam chúng tôi xin đóng góp một số thông tin về tình hình hợp tác nghiên cứu và đào tạo giữa TTLTQG III với Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng trong thời gian qua và đồng thời đề xuất một số nội dung hợp tác trong thời gian tới.

1. Một số nét về tình hình hợp tác giữa TTLTQG III với Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng trong thời gian qua

Khoa Lịch sử thuộc Đại học Tổng hợp Hà Nội trước đây và nay là Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng là chiếc nôi đào tạo cán bộ văn thư và lưu trữ cho toàn ngành lưu trữ Việt Nam, trong đó có TTLTQG III. Đại bộ phận các thế hệ cán bộ lưu trữ của TTLTQG III đều đã được đào tạo chính quy, tại chức kể cả cao học tại Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng, trong đó có nhiều người đã và đang giữ những cương vị chủ chốt tại TTLTQG III. Tính đến nay (sau 12 năm, từ 1995 – 2007) có 37 cán bộ đã và đang làm việc tại TTLTQG III đã tốt nghiệp đại học tại Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng. Có 2 cán bộ đã tốt nghiệp cao học và hiện nay, có 2 cán bộ khác đang theo học cao học và 17 cán bộ đang theo học đại học hệ tại chức.

Là một TTLTQG III bảo quản tài liệu của các cơ quan trung ương thời kỳ hiện đại với mọi khâu nghiệp vụ liên quan, TTLTQG III là địa điểm lý tưởng và hữu ích cho sinh viên trải nghiệm thực tế để gắn lý luận với thực hành. Kể từ khi thành lập đến nay, TTLTQG III luôn tạo mọi điều kiện và giúp đỡ các thế hệ sinh viên của Khoa LTH & QTVP, thể hiện dưới các hình thức sau:

- Một là, TTLTQG III thường xuyên nhận các sinh viên của Khoa về thực tập theo kế hoạch định kỳ hàng năm. Trong quá trình thực tập, sinh viên được cán bộ chuyên trách của TTLTQG III hướng dẫn làm quen với thực tiễn công việc ở các phòng ban; được trực tiếp tiếp cận với mọi loại hình tài liệu gắn với các khâu nghiệp vụ khác nhau, từ thu

thập, chỉnh lý, bảo quản, thống kê, xây dựng công cụ tra cứu đến công bố và sử dụng tài liệu. Bên cạnh việc học tập nghiệp vụ, sinh viên được làm quen với môi trường làm việc, được tư vấn nghề nghiệp và được giải đáp nhiều vấn đề thực tiễn không có trong sách vở. Đây là môi trường tốt chuẩn bị cho họ bước vào cuộc đời của những cán bộ lưu trữ tương lai.

- Hai là, Trung tâm thường xuyên tiếp nhận các đoàn sinh viên đến tham quan. Với hình thức này, sinh viên có thể tìm hiểu và nắm bắt thực tế tình hình kho tàng, trang thiết bị, cơ sở vật chất và điều kiện làm việc của TTLTQG III; được thấy cách thức sắp xếp khoa học, bảo quản tài liệu trong kho và có một cái nhìn tổng quát về “cơ ngơi” các kho lưu trữ.

- Ba là, TTLTQG III thường xuyên tạo điều kiện thuận lợi cho cán bộ, sinh viên và học viên của Khoa đến nghiên cứu, khai thác tài liệu lưu trữ để hoàn thành khóa luận, luận văn, luận án hoặc các đề tài nghiên cứu khoa học. Tại phòng đọc của TTLTQG III, sinh viên được nghiên cứu các loại tài liệu, được sao chụp tài liệu với mức phí thấp. Theo thống kê sơ bộ, từ năm 1995 đến nay (2007) có khoảng một trăm sinh viên, học viên đến nghiên cứu tài liệu để viết tiểu luận, niên luận, luận văn, luận án và đề tài khoa học.

- Bốn là, hàng năm cán bộ nghiệp vụ của TTLTQG III còn trực tiếp giúp đỡ và hướng dẫn nhiều sinh viên làm khóa luận tốt nghiệp hoặc viết báo cáo khoa học. Qua đó, sinh viên không những được cung cấp nhiều số liệu thực tế và được tiếp thu nhiều kinh nghiệm về nghiệp vụ mà còn có thể định hướng cho nghề nghiệp tương lai của mình. Trong số đó, có nhiều sinh viên đã được nhận vào biên chế và làm hợp đồng tại TTLTQG III.

Mặc dù có một số kết quả nhất định trong hợp tác nghiên cứu và đào tạo như nội dung đã nêu trên, nhưng nhìn chung, so với tiềm năng của hai bên thì mức độ hợp tác còn khiêm tốn, chưa ổn định, chưa có kế hoạch quy mô và tổng thể. Nhận thức được điều đó, gần đây, lãnh đạo hai bên đã gặp gỡ, đàm phán và thống nhất ký biên bản thỏa thuận hợp tác nghiên cứu và đào tạo. Theo biên bản này, TTLTQG III

sẽ tiếp tục tạo điều kiện giúp đỡ Khoa theo các nội dung đã nêu trên, đồng thời, Khoa cam kết sẽ có trách nhiệm hỗ trợ TTLTQG III trong việc đào tạo, bồi dưỡng để nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho cán bộ, hướng dẫn phương pháp nghiên cứu khoa học, tham gia các hội đồng thẩm định, đánh giá các đề tài nghiên cứu khoa học của TTLTQG III. Nội dung của thoả thuận giữa Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn với TTLTQG III là cơ sở cho các chương trình hợp tác lâu dài giữa Khoa và TTLTQG III.

2. Một số đề xuất

Để cho mối quan hệ hợp tác giữa Khoa Lưu trữ học và Quản lý văn phòng, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội và TTLTQG III ngày càng hiệu quả và thiết thực hơn, chúng tôi xin đề xuất như sau:

Thứ nhất, nên mở rộng phạm vi hợp tác không chỉ trong nghiên cứu và đào tạo nghiệp vụ lưu trữ mà còn hợp tác toàn diện hơn ở các lĩnh vực khác, ví dụ như các hoạt động văn hoá xã hội, thể dục thể thao dưới các hình thức như phối hợp tổ chức các chương trình giao lưu văn nghệ, thể thao, tham quan, du lịch.

Thứ hai, cùng phối hợp thực hiện các đề án, hợp đồng liên quan đến công tác lưu trữ.

Thứ ba, thường xuyên thông báo cho nhau các thông tin về các hoạt động của hai bên hoặc về các lĩnh vực mà hai bên cùng quan tâm, ví dụ như về các hội nghị, hội thảo có tính chất chuyên ngành, hoặc về các sự kiện có liên quan đến lịch sử, văn hoá, xã hội...

Cuối cùng, điều quan trọng là hai bên lãnh đạo cần xây dựng kế hoạch cụ thể để thực hiện bản thoả thuận hợp tác trong thời gian 1 năm, 5 năm và thống nhất về việc thực hiện các kế hoạch đó.

Trên đây là một số nét về quan hệ hợp tác giữa Khoa. Chúng tôi hy vọng trong tương lai mối quan hệ này ngày càng được phát huy và hiệu quả hơn nữa.